БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряат-Монголой ҮНЭН

№ 208. (8428)
СЕНТЯБРИИН 3
ВТОРНИК
1957 он

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Лафетнэ жаткануудые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглая

Республикын колхозууд, совхозуудта таряа хуряалгын хүдэлмэри түлэг дундаа ябажа байна. Кударын, Бичурын аймагуудай колхозууд ороохото культурануудай хэдэн мянган гектар хуряаһан байна.

Кударын аймагай Ехэ-Кударын МТС-эй лафетнэ жаткын машинистнууд, комбайнернууд таряа хуряалгые эрхим болзорто, һайн шанартайгаар үнгэргэхын түлөө мүрысэжэ, үндэр бүтээсэ туйлана. Республикын суута комбайнер Иннокентий Жарниковай ажаллажа байһан «Путь к коммунизму» колхоз һүүлэй мэдээгээр найман зуу гаран гектар таряа хадаа, тэрэнэйнгээ зургаан зуу гараниинь амяарлан хуряаһан байха юм.

Торийн МТС-эй лафетнэ жаткын машинист Николай Красиков «Коммунизм» колхозой поли дээрэ үдэртөө 45—50 гектар таряа хадана.

Бичурын аймагай механизаторнууд хура бороотой үдэрнүүд байбашье, 5 мянга гаран гектарай таряа хадаа, тэрэнэйнь 4 мянга гараниинь амяарлан хуряагдаа.

Эдэ түрүүшүүлэй жэшээ юу харуулнаб гэхэдэ, нэн түрүүн тэдэнэр таряагаа гол түлэб амяарлан хуряаһан байха юм. Энэ жэлэй эрхэ байдалда амяарлан хуряалгые үргэнөөр хэрэглээгүй һаа, таряае саг болзор соонь хуряажа абахань бэрхэшээлтэй болоно.

Гэхэтэй хамта, зарим колхозуудай, МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд хуряалгын энэ шухала аргые зүбөөр хэрэглэхын орондо, сэлмэг дулаан үдэрнүүдые хүлеэгээд, таряагаа комбайнаар сэхэ хадаха һанаатай, миил һуужа үнгэрһэн байха юм. Тэдэнэр таряа хуряалгын эгээл зохид сагай үнгэржэ байбашье, хуряалгын машина, комбайнуудые һүниин сагта хүдэлгэхын түлөө ямаршье хэмжээ абаагүй байшоо. Иимэ баримтанууд Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» болон бусад колхозуудта ушарна. Хуряалгын машинануудые һүниндөө зогсоохо ябадал мүн бэшэшье аймагуудта үзэгдэнэ.

Амяарлан хуряалгые хүсэдөөр хэрэглэнгүй, комбайн, жаткануудые түхэреэн сүүдхэ соо хүдэлгэнгүй байжа, бороотой үдэрнүүдээр шалтаг бариад байһаар таряа хуряалгаяа гээгдэлдэ оруулһан гү, али тэрэнээ һая эхилжэ байһан колхозууд, аймагууд олон. Мүнөө хуряалгые үдэр һүнигүй ябуулхада ямаршье һаад болохогүй, эгээл таатай саг ерээ.

Колхозуудай, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зорилго хадаа энэ жэлэй хуряалгын хэдышье бэрхэшээлтэй байбал богони болзорто, һайн шанартайгаар үнгэргэжэ, гүрэндөө саг соонь таряагаа тушааха, ерэхэ жэлэй үрэһэ хүсэдөөр бэлэдхэжэ абаха хэрэг болоно. Ажахын энэ шухала кампаниие амжалтатайгаар үнгэргэхэ арга боломжо хаа хаанагүй бии. МТС-үүд, совхозууд энэ жэлдэ хуряалгын шэнэ машинануудые нилээд олоор нэмэжэ абаа. Тэрэ машинануудта хүдэлхэ дүршэл ехэтэй механизаторнууд олон. Тиин колхознигууд, механизаторнууд, совхозуудай хүдэлмэришэд болон хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэд Агуухэ Октябриин 40 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха, энэ жэлэй хуряалгые хэзээ хэзээнэйхиһээ эмхитэй һайнаар үнгэргэхын түлөө шармайн оролдоно.

Иимэ онсо эрхэ байдалда хуряалгые удааруулха хүндэтэй ямаршье шалтагаан байхагүй. Колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудта имагтал эмхидхэлэй хүдэлмэриие һайжаруулха, суглаа зүблөөе үсөөрүүлжэ, хүтэлбэрилэгшэд гол түлэб поли болон тоог дээрэ ябажа, хуряалга болон ороохо таряа сэбэрлэхэ, хатааха хэрэгые үдэр һүнигүй эмхидхэхэ уялгатай, Коммунистнууд болон комсомолшуул хуряалга дээрэ ябагшадай дунда социалистическэ мүрысөө үдаридаха, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые халан абажа, тэрэниие бүгэдын шадабари болгохын түлөө тэмсэхэ зэргэтэй.

Амяарлан хуряалгые хаа хаанагүй үргэнөөр хэрэглэхэ, лафетнэ жатка болон комбайнуудые түхэреэн сүүдхэ соо хүдэлгэхэ, тоог дээрэ ороһон таряае гутаангүйгөөр тэрэ доронь сэбэрлэхэ, хатааха гээшэ эгээн харюусалгатай зорилго болоно. Аймагуудай партийна, советскэ организацинууд хуряалгын хойноһоо хиналта шангаар табижа, тэрэниие богони болзорто, һайн шанартайгаар үнгэргэхын түлөө хүдөөгэй ажалшадай бүхы хүсые элсүүлхэ уялгатай.

Нүхэд колхознигууд, механизаторнууд, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд! Хуряалгын үдэр, час бүхэниие хүсэдөөр хэрэглэжэ, ажалай шэнэ амжалта туйлая.

Суута комбайнер Иннокентий Жарников үдэртөө 40—45 гектар лафетнэ жаткаар хадана. Энэ комбайнерһаа жэшээ абагты!

★ ★ ★

Хэлэһэндээ хүрэжэ байна

Энэ жэлдэ Ехэ-Кударын МТС-эй механизаторнууд, тэндэхи колхозууд таряа хуряалгаяа эмхитэйгээр үнгэргэжэ байна. МТС-эй, харьяата бүхы колхозуудта ороохото культуранууд лафетнэ жаткануудаар сабшагдажа, «С—6» комбайнаар суглуулагдан сохигдоно.

Хуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, комбайнернууд болон машинистнууд хуряалгые богони болзорто, гээлтэгүйгөөр үнгэргэхын түлөө мүрысөө дэлгэрүүлээ. Энэ мүрысөөе комбайнер Иннокентий Николаевич Жарников үүсхэһэн байха юм.

Мүнөө Иннокентий Жарников абаһан уялгаяа һайнаар дүүргэжэ байна. Энэ комбайнер «Путь к коммунизму» колхозой поли дээрэ хүдэлхэ зуураа үдэртөө 45 гектар хүрэтэр лафетнэ жаткаар хадана. Нүхэр Жарниковай жэшээгээр комбайнер Изот Кривогорницын үдэртөө 40 гектар хүрэтэр хадана. Эдэ түрүүшүүлһээ машинистнууд Бондарев, Игумнов болон бусад гээгдэнэгүй.

Энэ МТС-эй харьяата колхозуудта түрүүшын хэдэ мянган гектар ороохото культуранууд хадагдаба. Кировэй нэрэмжэтэ болон «Путь к коммунизму» колхозууд гүрэндөө хэдэн зуун центнер таряа тушаагаад байнхай.

В. Дикий.

Үдэртөө 45—50 гектар хадана

ТОРИ. (Телефоноор абтаба). Торийн МТС-эй харьяата колхозуудта таряанай ургаса урда жэлээхитэй сасуулбал үлүү һайнаар гаранхай.

Таряагаа гээлтэ хоролтогүйгөөр, түргэнөөр абахын түлөө эндэ амяарлан хуряалга үргэнөөр хэрэглэнэ. «Коммунизм» колхозой поли дээрэ хүдэлдэг лафетнэ жаткын машинист Николай Красиков һайн амжалтануудые түрүүшын үдэрһөө хойшо туйлана. Үдэр соогоо 15 гектар овёс хадаха даабаритай аад, 45—50 гектар хадана. Тиигэжэ гурбан үдэрэй туршада 141 гектар овёс хадаад, энэ амжалтаяа алдахагүй гэжэ оролдожо байнхай.

Е. Улахинов.

Эдэ дутуунуудые түргэн усадхаха

Хэжэнгын МТС-эй харьяата колхозуудта таряа хуряалга эхилһээр хэды хоноба.

Тус МТС энэ жэлдэ таряа хуряалгые урда урдынхида орходоо эмхитэй һайнаар, 15—18 үдэрэй туршада үнгэргэхэ зорилго табина. Энэ жэлдэ МТС хамта 11 мянган гектар талмайда ороохото культурануудые хуряан абаха юм.

Нёдондо жэлэйхидэ орходоо хуряалгын машинанууд олон болоо. Мүнөө жэл поли дээрэ 40 комбайн, тэрэ тоодо 31 «С-6» комбайн хүдэлнэ. Мүн тэрээнһээ гадна, 15 лафетнэ жатка, 20 подборщик хүдэлжэ байна.

Сентябриин 1-нэй мэдээгээр Хэжэнгын МТС-эй харьяата колхозуудта 1312 гектар таряан амяарлан хуряагдаа. Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо 567 гектарта амяарлан хуряалга хэгдэбэ. Эндэ ажаллажа байгаа 5-дахи тракторна бригадада дүй дүршэл ехэтэй комбайнер Василий Арефьев (трактористань нүхэр Н. Арефьев) 240 гектар лафетнэ жаткаар хадаба.

Гэхэтэй хамта таряа хуряахада аятай зохид, сэлмэг үдэрнүүдэй болобошье, Хэжэнгын зарим колхозууд энэ шухала кампаниие түргэдхэхэ тухайда оролдолго бага гаргана. Жэшээнь, Хрущевой нэрэмжэтэ колхоздо оройдоол 140 гектар, «Заветы Ильича» колхоздо 95 гектар, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо 125 гектар, Энгельсын нэрэмжэтэ колхоздо миил 68 гектар таряан амяарлан хададагдаад байна бшуу.

Лафетнэ жаткаар хадагдаһан таряае саг соонь хуряан абалга удаарна. Хэжэнгын МТС-эй харьяата колхозуудта оройдоо 68 гектарта подборщигуудаар суглуулагдаа.

Колхозуудта машина техникэ хүсэд һайнаар хэрэглэгдэнэгүй. Жэшээнь, Хрущевой нэрэмжэтэ колхоздо августын 30-най үдэр нэгэ лафетнэ жаткань хүдэлэнгүй байшоо. Мүн бэшэшье колхозуудта иимэ ушар үзэгдэнэ.

Таряа хуряалгые богони болзорто, эрхим шанартайгаар дүүргэхэ тушаа МТС-эй болон колхозой хүтэлбэрилэгшэд хэмжээ абаха зэргэтэй.

Д. Чимитов.

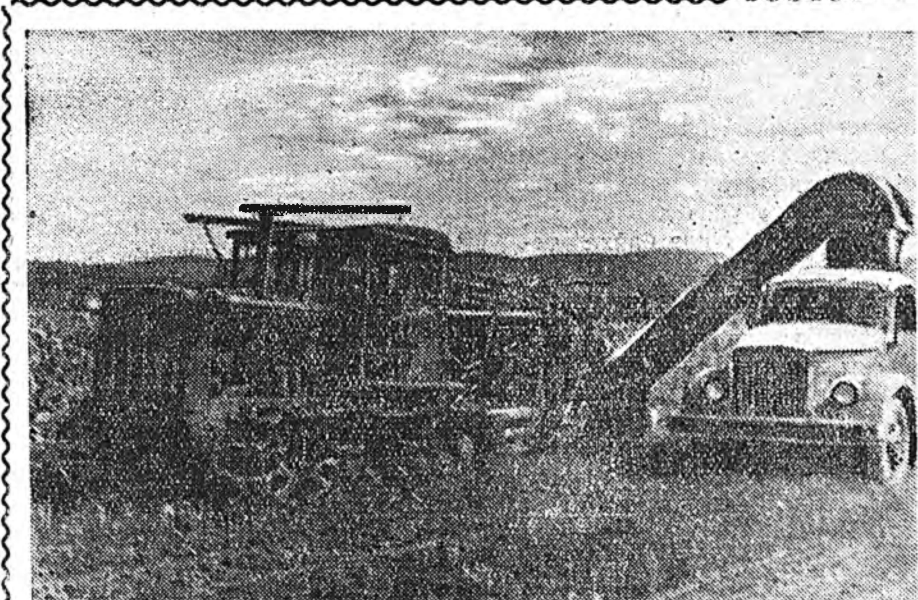

Кабанскын аймагай «Коммунизм» колхоз үбһэ хуряалгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Мүн энэ колхоздо силос даралга эмхитэйгээр ябана. Силосэй ногоо хуряадаг агрегат һайнаар хүдэлмэрилнэ. Эндэ нүхэр Бурлаков трактористаар, механизациин Татауровска училищиин һурагша нүхэр Уваров комбайнераар хүдэлмэрилнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэд Бурлаков Уваров хоёрой агрегат силостэ орохо наран сэсэг хуряажа ябана.

М. Тимофеевэй фото.

Н. ДАМДИНОВ

Арюун замай эхин

Сентябрь һарын хоёрто
Сэнхир тэнгэри һаруулхан.
Баяртай энэ үглөөгүүр
Басаган, шарайшни арюухан.
Үндэр сагаан һургуулиин
Үүдэ татаһан үдэршни—
Эрдэмтэ дурдам замайшни
Эхин боложо тодорнол.
Аба Эжынгээ найдалы
Аяндаа абажа гарабалши,
Түрэл һайхан нютагайнгаа
Түүхэдэ нэрээ бэшээрэй.
Һургуулиингаа хэрэлсэй өөдэ
Һүр жабхалантай дабшанаш.
...Аяар дээшээ табсантана
Арюун замайшни шатанууд.

Түрүүшын хэшээл

(Залуу багшанарта зорюулагдана)

Хонхо жэнгиршэбэ Шинии хэшээл мүнөө...
Хүүгэд һонирхон шэртэнэ урдаһааш:
Һаяханал нүхэдтөө Кимкэ байгааш юрэдөө,
Һанаад үзыш-Ким Лопсанович болоош.
Үгэнүүдш гарахадаа хоолойдоо торон сагнабашье
Үхибүүдэй урда һонин эрдэмые дэлгэнэш.
Хори гаран һурагшад анхаран шагнаба,
Хонхын абяае дуулангүй үнгэрхэһөөнь айнаш.
Саг соохоноо хэлэхэ юумэеэ хэлээш.
Сэхэ шэртэнэш—ойлгоо гүт һурагшад?
Бүхы классаараа нэгэн хүндэл элсэр
Бүгэдые ойлгоһоноо шэг шарайдаа гаргабад.
Хэды зосоошни һайн бэ—хэн мэдэхэб—
Хани нүхэдшни гарыеш барина урматай.
Сэдьхэлдээ хүхин, һайн өөрөө мэдэнэш:
Сэгнэбэ эрхимээр хэшээлыеш хүүгэд баяртай.

В. Петонов.

Мухаршэбэртэ тэжээл бэлэдхэлгэ муугаар ябана

Ойрын жэлнүүдтэ мал ажалай продуктнуудые ехээр абадаг болохо тушаа парти, правительствын табиһан зорилгонуудтай аймагай колхознигууд, механизаторнууд танилсаха зуураа, дээшэлүүлһэн социалистическэ уялгануудые абаһан байгаа. Тиихэдээ жэлэй эсэс болотор түсэбһөө гадуур 2600 тонно мяха, 1200 тонно һү гүрэндэ тушаахаар хараалагдаа һэн.

Аймагай колхозууд абаһан энэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхэ, малдаа тэжээл элбэг ехээр бэлэдхэжэ абаха яһала арга боломжотой юм. Түрүүшын үдэрһөө эхилэн тэжээл бэлэдхэлгэдэ анхарал ехээр табигдаһан колхозуудта ажалай һайн амжалта туйлагдажа байна. Жэшээлхэдэ, Хонхолойн МТС-эй харьяата «Искра» колхоз (түрүүлэгшэнь Я. Таюрский) үбһэ хуряалгада эмхитэйгээр ороһон байгаа. Эндэхи колхознигууд, механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Тиимэһээ ажалай үндэр бүтээсэ туйлагдана. Мүнөө үедэ колхоз хамта 9 мянга гаран центнер үбһэ бэлдэжэ абаад байна. Энэнь нёдондонойхидо орходоо 2 мянган центнерээр ехэ болоно. Гадна, тус колхоз 160 гектар газарта кукурузын һайн ургаса ургуулаа. Кукурузын силос даралга дээрэ үдэртэ 70-һаа 100 хүрэтэр колхознигууд, 6 силоснэ комбайн, 8 автомашина хабаадана. Тиигэжэ үдэр соо 200—250 тонно силос даргдажа байна. Августын 30-най мэдээгээр тус колхоз 1355 тонно силос, тэрэ тоодо 1000 тонно кукурузын силос даража абаһан байха юм.

Малдаа тэжээл бэлэдхэлгээр Гашейн МТС-эй харьяата Сталинай нэрэмжэтэ колхоз ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна. Энэ колхоздо 6000 центнер һайн шанартай үбһэ ногоон, 700 гаран тонно силос бэлдэгдээ. Тэрэ тоодо 550 тонно силос наран сэсэгээр дарагдажа абтаһан байха юм. Мүн колхозой 60 гектар газарһаа га бүриин 300 центнерһээ доошо бэшэ турнепсын ургаса абтахаар хараалагдана.

—Мүнөө жэлдэ турнепсээр ехэ силос даража абахабди. Хамта 3900 тонно силос даража абаха гэһэн уялгаяа үлүүлэн дүүргэхэбди,—гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр К. Перевалов хөөрэнэ.

«Победа» колхозой гэшүүд Хонхолойн МТС-эй механизаторнуудтай хамта ажалаа һайнаар ябуулжа, ниитынгээ малда 5500 центнер үбһэ ногоо, 500 гаран тонно силос бэлдэжэ абаад байна. Мүнөө эдэ колхозууд үбһэ хуряалгаяа дүүргүүтэй байна.

Тиигэбэшье, арга боломжонуудаа дүүрэн хэрэглэжэ ажал хүдэлмэреэ һаадгүйгөөр ябуулжа байһан колхозууд аймаг соо үсөөн юм. Олохон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд хура бороондо ажалнай һаатана гээд лэ хүдэлмэри хэжэ болоомоор һайн үдэрнүүдтэ колхознигуудай, механизаторнуудай хүсые элсүүлэнгүйгөөр ажалаа гэдэргэ татана. Эгээл иимэ ушарһаа мүнөө аймаг соо үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэб оройдоол 25—30 процент дүүрэә. Хоһидто набшаһата тэжээл тон бага бэлдэгдэжэ абтаа, силос даралга ехээр унжагайрна.

Жэшээлхэдэ, Хонхолойн МТС-эй харьяата Хрущевой, Гашейн МТС-эй харьяата «Путь-Ленина», Суулгын МТС-эй харьяата Кировэй, Калининай нэрэмжэтэ колхозуудта оройдоол 100—150 тонно силос даргдажа абтаа. Илангаяа силос даралга Суулгын МТС-эй харьяата колхозуудта муугаар ябажа байна. Эндэхи 5 колхозууд оройдоол 900 тонно силос даража абаһан байха юм. Иигэжэ хэзээ, хайшан гэжэ үнеэн бүридэ 10 тонно силос даража абаха уялгаяа хүсэндэнь хүргэхэ юм.

Гашейн МТС-эй харьяата Булганинай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Сибиданов) мал ажал ехэтэй колхоз юм. Мүнөө жэлдэ тус колхоз 10 мянган центнер үбһэ ногоо, 4360 тонно силос, 300 тонно набшаһата тэжээл бэлдэжэ абаха ёһотой байгаа. Үбһэ хуряалгада ороһоор 2 һара шахуу болоо. Теэд ажалай эмхи гурим һула дээрэһээ сабшалангайнь хахадынь шахуу сабшагдаагүй хэбтэнэ. Августын 30-най мэдээгээр силос дараха түсэбөө оройдоол 2 процент, набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө 17 процент дүүргээ. Ушар шалтагааниинь, юуб гэхэдэ, эндэхи колхозой хүтэлбэрилэгшэд элдэб шалтагаануудые урдаа бариад, ажалаа гэдэргэнь татана. Тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ колхознигуудай хүсэ элсүүлэгдэнэгүй. Жэшээнь, 1-дэхи комплексно бригадада (бригадирынь С. Цыбикжапов) 20-ёод колхознигууд ажалда хабааданагүй. Бригадада хүдэлдэг зон ажалдаа орой гараад, эртэ бусашана.

Мүн Хонхолойн МТС-эй харьяата Хрущевой нэрэмжэтэ колхоздо ажалда хабаададаггүй зон олон бии. Колхозой 3-дахи бригадада 376 колхознигууд ажалда хабаадаха ёһотой аад, оройдоол 120-ёод хүн ажаллана. Гэтэр энэ бригадаһаа 10—12 хүн өөһэдынгөө олзо хаража, үдэр бүхэн ой соо жэмэс түүхэеэ гаража байдаг юм. Үбһэ хуряалгын унжагайраад, таряа хуряалга эхилээд байха үедэ колхозой правлени, партийна организациин ямаршье хэмжээ абадаггүй байдагынь гайхамаар байна. Гадна, Суулгын МТС-эй харьяата Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд ажалда олоороо хабааданагүй. Эндэхи комплексно бригадын бригадирнууд нүхэр Норбоев, Бальжинимаев, Дагбаев гэгшэд һанаа амар һуудаг заншалтай болонхой. Тиимэһээ энэ колхоз тэжээл бэлэдхэлгэ, силос даралгаар аймаг соогоо гээгдэжэ ябана.

Тэжээл бэлэдхэлгын аали нобшоор ябажа байһанай нэгэ шалтагааниинь юуб гэхэдэ, МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд энэ хэрэгые һулаар үдаридана. Техникэ зэмсэгүүд бүтээсэ багатайгаар ашаглагдана, үбһэ хуряалга дээрэхи ажал ехэтэй хүдэлмэри оньһожоруулагданагүй. Жэшээлхэдэ, «Гигант» колхоздо Гашейн МТС-эй 6 тракторна агрегат хүдэлһэн байгаа. Эдэ агрегадууд муугаар заһабарилагдаһан дээрэһээ 15—20 үдэр соо сабшалан дээрэ миил хэбтэһэн байха юм. Мүн энэ МТС-эй харьяата колхозуудта үбһэ һурилдэг 10-аад машина, хэдэн самоходно косилка үбһэ хуряалгада хэрэглэгдээгүй байна. Эдэ дутагдалнууд үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ ехэ һаад хээ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Гэбэшье, сабшалангай үбһэ ногоо сабшажа, силос даража абаха арга боломжо колхоз бүхэндэ бии. Нэн түрүүн механизаторнууд, колхознигуудай хүсые энэ хэрэгтэ бүрин элсүүлхэ шухала. Энээн тушаа партиин Мухаршэбэрэй айком, аймгүйсэдком яаралтай хэмжээ абаха зэргэтэй.

М. Тагнуев,
Т. Гармаев, манай корр.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Үнгэтэ металл болбосоруулдаг „Красный Выборжец" гэжэ Ленинградай заводые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

Үнгэтэ металл болбосоруулдаг «Красный Выборжец» гэжэ Ленинградай заводой баригдаһаар 100 жэлэй ойтой дашарамдуулан, мүн Эхэ оронойгоо дотороо прокат болон үнгэтэ металлаар хэһэн бусад хэрэгсэлнүүдые ехээр бүтээдэг болохо хэрэгтэ заводой хүдэлмэришэдэй ехэ габьяатай байһыень тэмдэглэн, үнгэтэ металл болбосоруулдаг «Красный Выборжец» гэжэ Ленинградай заводые Ленинэй орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1957 оной августын 31.

КПСС-эй үнинэй гэшүүд Германска Демократическа Республика ошобо

Германиин Нэгэдэмэл социалистическэ партиин Центральна Комитедэй уряалаар августын 31-дэ КПСС-эй үнинэй гэшүүдэй делегаци Москваһаа Берлин мордоо.

Немецкэ революционно хүдэлөөнэй үнин сагһаа хойшо хабаадагшадай делегаци байгша оной май, июль һарада Советскэ Союзда айлшалһан юм. Энээндэнь харюу болгон манай үнинэй коммунистнуудай делегациие Германска Демократическа Республика айлшаар урина.

КПСС-эй шалгалтын центральна комиссиин түрүүлэгшэ П. Г. Москатов делегациие толгойлно. КПСС-эй үнинэй гэшүүд М. Г. Алексеев, О. А. Белова, А. А. Булышкин, Е. Н. Васильев, М. К. Ветошкин, П. И. Воеводин, Э. В. П. Дубович, Д. Ф. Зорин, Н. Н. Колесникова, М. Н Коковихин, А. И. Круглова, В. А. Кульнев, С. Л. Лапшин, Т. И. Липатов, Ф. Н. Матвеев, Л. П. Парвиайнен, Г. Г. Пилипенко, В. А. Рыбаков, Р. Я. Терехов болон Х. П. Чернокозов гэгшэд делегацида ороно.

Москвагай партийна организациин үнинэй хэдэн большевигүүд, тэрэшэлэн СССР-тэ байдаг ГДР-эй элшэн сайд Иоганнес Кениг, советник Р. Росмайсль, хэблэлэй түлөөлэгшэд Белорусска вокзал дээрэһээ делегациие мордохуулаа.

40 жэлэй саада тээ

РАЗЛИВТА

1. ИЮЛИДЭ БОЛОҺОН СОБЫТИНУУДАЙ ҺҮҮЛЭЭР

Разлив гэжэ нэрэтэй энэ түүхэтэ газарые хэн мэдэнэгүйб? Юрын ажалша хүнүүд булта мэдэхэ, 1917 оной июль—августда буржуйнарай хардалга мүрдэлгэһөө зайсан, Владимир Ильич Ленин эндэ хоргодожо байһан юм. Хэсүү шанга үе байгаа. «Бүхы засагые Соведүүдтэ үгэе!» гэһэн лозунгтойгоор Петроградай хүдэлмэришэд 1917 оной июлиин 3-най үдэр үйлсэдэ гараһан байна. Саг зуурын правительство, буржуйнар тэрэ ехэ демонстрациһаа ехээр һүрдэн айһандаа, хабаадагшадыень буудажа эхилээ бэлэй. Улаан шуһан урдажа, хүнүүд олоороо алуулба. Буржуйнар энэ алалга хюдалгаар һанаагаа амараагүй, улам улам саашаа ороһон юм. Большевигүүдые, эдэбхитэй хүдэлмэришэдые барижа түрмэдэ хааһан байгаа. Эсернүүд, меньшевигүүд энэ хэрэгтэнь баяшуулда туһа хүргөө. Ленинии бариха захиралта гаргаад, хархис засагаархид бүхы Петроград соо Ильичые бэдэрээ. Ленинии барижа үгэһэн хүндэ 100 мянган түхэриг үгэхэ соносхол тараагаа. Иимэ аюултай сагта Ленинэй город соо байхань бэрхэтэй болобо. Тиимэһээ, большевигүүдэй парти вождьёо городһоо гаргажа, аюулгүй газарта оруулха гэжэ шиидэһэн юм. Хаана ошохо, хаана хоргодохоб? гэһэн асуудал гараһан байгаа. Карелиин хоолой багтахи бүтүү ой шугы соо Ильичые нюусаар байлгаха гэһэн шиидхэбэри абтаа. Тиимэ таатай зохид газар Разлив нуурай саада тээ бии байба. Городһоо 30 гаран километр болохо, Разлив станцида партиин ЦК-гэй түлөөлэгшэ ерэжэ үнинэй революционер, большевигүүдэй партиин гэшүүн Н. Емельяновтай хөөрэлдэбэ. Тэрэнь Сестроцкэ буугай заводто мастераар ажалладаг байгаа. Ильичые нюусаар байлгаха гэһэн партиин хүндэтэ даабарие нүхэр Емельянов даажа абаһан байна.

2. «ЛЕНИНЭЙ САРАЙ»

...Дулаан наратай, тунгалаг намжаа үглөөгүүр «Ленинэй сарай», Ленинэй шалашые (отог) хараха үзэхэеэ Разлив ошобобди. 40 жэлэй саана 1917 оной июлиин эхеэр агуухэ Ленин энэл түмэр харгыгаар Разлив ерэһэн юм. Хайшан гээд ерээб? Вокзалай наанахи түрүүшын станци Шэнэ тосхон гэжэ нэрэтэй. Н. Емельянов эндэхи гурбан дубай хажууда харанхы һүни Ильичые угтаһан байгаа. Тэндэһээ поездо һуугаад, Ильич Емельянов хоёр Разлив хүрэжэ ерэһэн түүхэтэй. Ленин эндэ ерэмсээрээ Емельяновтанай гэрэй хажуудахи сарайн чердак соо хэдэн хоногто хоргодожо байба.

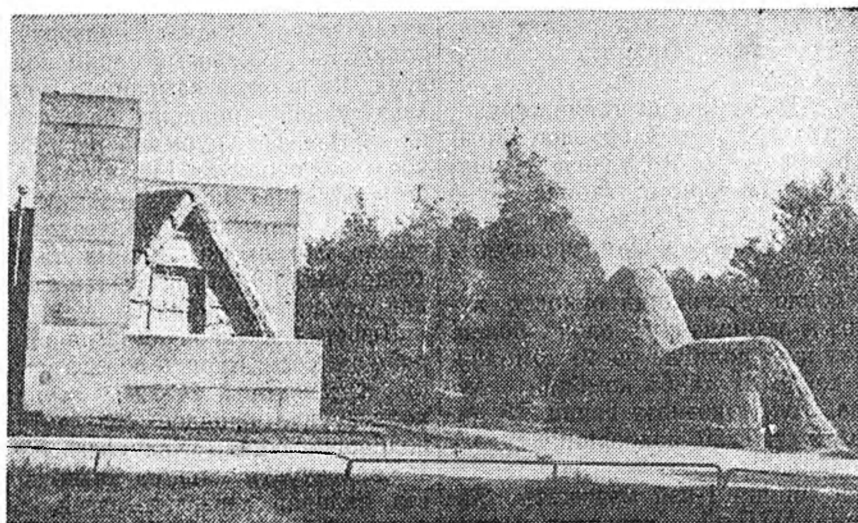

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Разлив станци шадар 1917 ондо Ленинэй нюуса байдалда байһан «Ленинэй отог» харагдана. **Ш. Чимитдоржиевай** фото.

Тэрэ сарай соонь орожо харахада, ехэл һонин байна даа! Хёсоор бариһан, урагша—хойшоо хоёр сонхотой юрын сарай соо Емельяновтанай бүлэ зундаа байрладаг байгаа. Сарай соохи байдалынь 1917 онойхёороо үлээгдэнхэй. Чердак өөдэ гараһан эгсэ гэшхүүр сарай сооһоонь шанха дээшээ табяатай. Энэ гэшхүүрээр Ильич гарадаг, буудаг байһан юм гэнэ. Чердак дээрэ стол, стул табяатай. Владимир Ильич тэндэ үбһэ дэбдеэд унтадаг байгаа. Эндэ байха үедөө В. И. Ленин «Гүрэн ба революци» гэжэ номой эхин бүлэгүүдые, «Лозунгнууд тушаа», «Харюу» гэһэн статьянуудые бэшэһэн юм.

Тосхоной тэг дундахи энэ сарай соо, баяшуул-дачнигуудай зундаа амаржа байһан газарта Ленинэй үни байхын аргагүй болоод. Разлив нуурай саада таладахи бүтүү ой соо байхаяа ошоһон байгаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1917 ондо В. И. Ленин Разлив станцида түрүүшээр энэ сарай соо Саг зуурын правительствын мүрдэлгэһөө хоргодожо байһан юм.

3. ЛЕНИНЭЙ «ОТОГ»

Нуурай саанахи ой соо үбһэ сабшадаг соорхойнууд бии. Ленин тэдэнэй нэгэндэ үбһөөр отог барижа, үбһэшэнэй түхэлтэй болоод хоргодоһон байна. Тэрэ үедэ Ленинэй байһан үбһэн отогые хүн зон ехэл һонирхон харадаг. Тэрэ отог «Ленинэй шалаш» гэжэ дэлхэй дээрэ суута гаранхай. Үбһэ набшаһаар хэһэн энэ юрын отог доторхи дэбисхэрынь зузаан. Отог соонь хоёр хүнэй багтаад байхаар. Үбһэн отогой хажууда ягаан үнгэтэй гранидаар бүтээһэн отог-памятник, табяатай. Тэндэнь иигэжэ бэшэгдэнхэй. **«1917 оной июль, август һарада үбһэ набшаһаар хэһэн энэ отог дотор дэлхэйн Октябриин вождь буржуйнарай мүрдэлгэһөө хоргодожо байһан, «Гүрэн ба революци» гэжэ номоо бэшэһэн юм. Энэнэй мүнхэ дурасхаал болгон гранит отог табибабди.** Ленинэй городой хүдэлмэришэд. 1927 он» Алтаар бэшэһэн эдэ үгэнүүд гранит отогой ханада яларжа байдаг.

Ойн соорхой соо Ленинэй байха үедэнь партиин даалгабаряар Свердлов, Дзержинский, Орджоникидзе хэдэ дахин ерэһэн юм. Нэгэ дахин Сталин ерэһэн байгаа. В. И. Ленин партиин VI съездын хүдэлмэрие Разлив нуурай эрьеһээ хүтэлбэрилһэн, шухала шухала шиидхэбэринүүдыень бэшэһэн байна.

Эндэ Ленинэй хоргодожо байха үедэ Петроградай засаг түрэ, буржуйнар хүл табижа байгаа. Ленинии бэдэрээгүй газарынь хомор байба. Нэгэтэ һүни Разлив нуурые тойроод буу табилган болоо һэн гэхэ. Үглөөдэрынь мэдэн гэхэдэ, буржуйнарай сэрэгшэд Ильичые бэдэржэ энэ хүрэтэр ерэһэн байгаа.

Хүдэлмэришэ Константин Петрович Ивановой нэрэтэй пропуск Ильичтэ Емельянов оложо үгөө. Удаа тээнь танил фотограф отогтонь ерэжэ, Ленинэй фото буулгаһан байна. Ленин хэмэл үһэтэй, юрын хүдэлмэришэнэй шэгтэй болоод, һахалаа абаад, карточкада ороһон, тэрэнээ пропускдо нyaһан байгаа.

1917 оной августын тэн багта Владимир Ильич Разлив нуурай эрьедэхи отогоо орхижо, Емельяновта үдэшүүлэн, Дибуна станци тээшэ һүниндөө дабшаһан байна. Тэдэнэр төөри төөриһөөр станцияа арайхан оложо ерэбэ. Тэндэ партиин түлөөлэгшэд угтажа байгаа. Ильичын саашанхи түсэбынь: эндэһээ поездо һуугаад, Удельнэ станци хүрэтэр ошохо, саашаа паровозой кочегар болоод Финлянди орохо. Энэ түсэбынь амжалтатайгаар дүүргэгдэһэн байна. Иигэжэ 1917 оной хэсүү зуч Владимир Ильич аюулһаа хахасаа бэлэй.

4. НҮХЭР ЕМЕЛЬЯНОВТАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

Нүхэр Н. А. Емельянов бүлэтэеэ хамта Разливтахи гэртээ мүнөөшье һууһаар. Нүхэр Емельяновтай уулзаха дуран хүрөөд, тэдэнэй гэртэ ороходом, сагаан толгойтой, дунда зэргын, хүдэр бэетэй үбгэн столой саана һуужа байба. Мэндэшэлэлсэһэнэй һүүлээр, Николай Александрович В. И. Ленинэй Разливта байһан тухай хөөрэбэ.

Агуухэ багша В. И. Ленинэй Разливта байһан тухай дээрэ бэшэгдэһэн энэ хөөрэлдөөнһөө мэдэжэ абаһан байнаб.

Ленин тухай хөөрэлдөөгөө Николай Александрович иимэ үгэнүүдээр дүүргэбэ: — Би ехэл золтой байһан хүмби. Ильичтэй сугтаа байһан, даалгабариень дүүргэһэн, хөөрэлдэһэн хүн гээшэб. Хожомынь, Октябрьска революциин үедэ Ленинии хэдэ дахин хараа һэм. 20-оод ондо уулзаа һэм. Ильич тон простой, һайн зантай, гүн гүнзэгы ухаатай хүн һэн.

Ш. Чимитдоржиев.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1917 оной июльскэ үдэрнүүдтэ нюуса байдалда байха үедөө Разлив станциһаа Финлянди ошоходоо В. И. Ленин хүдэлмэришэн К. П. Ивановой нэрэ дээрэ бэшэгдэһэн энэ үнэмшэлгэтэй ябаһан юм.

ТАСС-эй фотохронико.

Үнэн сэхэ ажал—советскэ хүн бүхэнэй хүндэтэ уялга мүн

Ажал бидэндэ нэрэ хүндын хэрэг болонхой

Сэлэнгын МТС-эй Культурын байшан соо механизаторнууд, хүдэлмэришэд болон таряа хуряалга дээрэ ажаллажа байһан бусад хүнүүд олоороо сугларба.

«Олониитэдэ харша, бусадай хүзүүн дээрэ амидарагшадтай шангаар тэмсэдэг болохо тухай хуулиин» проектые сугларагшад һонирхон шагнаад, өөһэдынгөө һанамжануудые хэлэбэ.

Комбайнер В. Мухатенко түрүүлэн үгэ абаба. Би энэ хуулиин проектые һайшааха зуураа, түргэнөөр лэ хүсэндөө ороһой гэжэ һананаб. Манай аймаг соо ажал хэдэггүй, бусадай хүзүүн дээрэ һуудаг зарим хүнүүд бии. Жэшээлхэдэ, XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо Мостовской гэдэг ажаһуудаг. Тэрэ бэлэн мүрөөр мүнгэ олоод, архи уужа, колхознигуудай журам һулаpуулжа ябадаг,—гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Шэнэ хуулиин проектые зүбшэжэ байхадаа, бэлэн мүрөөр олзо бэдэрэгшэд тухай хэлэнгүй гаража болохогүй. Зарим хүнүүд колхозуудта гэшүүн боложо оронгүйгөөр, үнэтэй сэнгээр энэ тэрэ юумэ хэжэ мүнгэ ехээр олодог. Тиигээд ехэнхидээ зайжа ябадаг. Иимэ хүнүүдые гүрэнэй предприятинуудта гү, али колхоздо оруулжа ажаллуулха шухала гэжэ инструментальщик нүхэр А. Парши хэлээ.

Шасаргана 30—40 тонно хүрэтэ суглуулаад, Улан-Удэ, Эрхүү хото нуудта абаашажа үнэтэйгээр х далдадаг зарим хүнүүд Сэлэнгы аймагта бии, тэдэнэй ама татах шухала гэжэ комбайнернууд нүхэ Ц. Найданов, П. Шергин гэгшэ хэлэбэ.

Аймагай промкомбинадта боло һон суглаанда 38 хүн хабаада Үгэ хэлэгшэд шэнэ хуулиин прое тые бултадаа һайшаагаа.

Хүдэлмэришэн Суменков иигэж хэлээ: Советскэ Конституци ёһоор гражданин бүхэн ажал хэ эрхэтэй. Энэ эрхэеэ бидэнэр нэр тэй солотойгоор хэрэглэнэбди Ажал бидэндэ нэрэ хүндын, а дар габьяагай хэрэг болонхой. З гөөр манай дунда зарим нэгэ залхуу, оһол назагай хүнүүд үше бии. Жэшээнь, Тамча тосхонд Ушков гэдэг зайгуултажа, архид жа ябадаг. Энэ хүнэй бэень элүү ямаршье ажал хэжэ шадахаа Иимэ хүнүүдые сүлэжэ, ажал хабаадуулха гэжэ шэнэ хуули проект соо тон зүбөөр хэлэгдэнэ.

Шофер Бондаренко, технору Распопов үгэ хэлэхэдээ, хуулии проектые мүн лэ һайшаагаа.

С. Григорьева.

Шэнэ проектые зүбшэн хэлсэнэ

Мухаршэбэрэй аймагай хүдэлмэришэд болон колхознигууд шэнэ хуулиин проектые эдэ үдэрнүүдтэ зүбшэн хэлсэжэ байна.

Булганинай нэрэмжэтэ колхозой таряан ажалай бригаданууд, малай фермэнүүд дээгүүр тус асуудалда зорюулагдаһан суглаанууд һаяхан болоо.

—Энэ проектые ехээр һайшаанабди. Хамтын ажал хэнгүйгөөр, өөһэдынгөө аша туһые хараад, аралжаа наймаа хээд зайгуултажа ябадаг, хүдэлмэриин наһатай зарим хүнүүд манайшье колхоздо бии. Эдэниие ниитын ажалда хабаадуулха гээшэ тон зүб байна,—гэжэ нүхэд Д. Цырендоржиев, Б-Ц. Данзанов болон бусад хэлэбэ.

Мүн Гашейн МТС-эй 5-дахи, 6-дахи, 13-дахи ба 18-да тракторна бригадануудай механи заторнуудай дунда шэнэ ху лиин проектые зүбшэн хэ сэлгэдэ зорюулһан суглаану болоо.

—Тус хуулиин проект хаһа с соогоо, тон зүбөөр зохёогдобо. М най социалистическэ обществод хүдэлмэри хэдэггүй, бусадай х зүүн дээрэ амидардаг хүдэлм риин наһанай хүнүүд байха ёһ гүй,—гэжэ механизаторнууд Ба ма Бальжинимаев, Захар Ан нин болон бусад үгэ хэлэхэдээ м дүүлээ.

МТС, совхоз, колхозуудаар ниит суглаанууд боложо, ажалшад т хуулиин проектые нэгэн һаналта гаар һайшаан дэмжэнэ.

Т. Гармаев.

Олониитэдэ харша этэгээдүүдтэй шангаар тэмсэхэбди

Бурмонкоопсоюзай коллективтэ һаяхан суглаан боложо, «Олониитэдэ харша, бусадай хүзүүн дээрэ амидарагшадтай шангаар тэмсэдэг болохо тухай хуулиин» проектые зүбшэн хэлсээ.

Үгэ хэлэһэн нүхэд Рогачев, Бянгуев, Балдынов болон бусад шэнэ хуулиин проектые нэгэн һаналтайгаар һайшаан дэмжээд, ажалгү аралжаа наймаа хээд, гүйранш лаад ябагшадтай шангаар тэмс хэбди гэжэ мэдүүлээ.

Хуулиин проектые бүрин һа шааһан тогтоол суглаанда хаба дагшад баталан абаа.

К. Демин.

Октябриин һайндэрые ажалай бэлэгээр угтая

Эхэ оронноймнай бүхы ажалшад Агуухэ Октябриин алдарта 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, ажалай ехэ амжалтануудые туйлажа байна. Тэрэ тоодо Улан-Удэ городой ажалшад абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлэн мүрысэнэ.

Городой промышленна ба транспортна предприятинуудта, мүн барилгын организацинуудта мүрысөөнэй эршэ улам шангадана. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын зорилгоор түрүү дүй дүршэл, шэнэ технологи үйлэдбэри дээрэ үргэнөөр хэрэглэгдэжэ байна. Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой оло мянган хүдэлмэришэд үргэнөөр дэлгэрһэн энэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябалсана. Тус коллектив үнгэрһэн 7 һара соо продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө 111,9 процент дүүргэжэ, даалгабариһаа гадуур 5 паровоз, 6 вагон заһабарилан гаргаа. Тиихэдэ хуурай уралай дүрбэн котел бүтээгээ. Иигэжэ заводой хүдэлмэришэд Октябриин һайндэрэй хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа болзорһоонь урид дүүргэжэ байна.

Тус заводой хүдэлмэридэ иимэ амжалта хайшан гээд туйлагдааб гэхэдэ, нэн түрүүн вагон заһабарилга дээрэ ажалай эмхидхэл түрүү поточно аргада оруулагдаһан байна. Иимэ хэмжээнэй абтаад байхада, ажалай бүтээсэ дээшэлхэһээ гадна, заһабарилгын шанар һайжараа, хүдэлмэришэдэй салиншье дээшэлээ.

Тэрэшэлэн «Механлит» заводой, сэмбын фабрикын, шэлэй, модоной заводуудай, мүн Улан-Удэ станциин паровозно депогой коллективүүд абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. «Механлит» заводойхид үнгэрһэн 7 һара соо түсэбөө 114,3 процент дүүргэжэ, ажалайнгаа бүтээсые 9,5 процентээр дээшэлүүлээ. Эндэ үйлэдбэриин технологиие һайжаруулхын түлөө оролдолгын гаргагдаһан дээрэһээ нэгэ тракторай заһабариин гаргаша 711 түхэригөөр, нэгэ автомашинын — 1890 түхэригөөр доошолуулагдаа. Завод бүхы дээрээ үнгэрһэн үе соо 400 мянганһаа дээшэ түхэриг арьбалһан, продукциин өөрын үные 3,4 процентээр химдаруулһан байха юм.

Сэмбын фабрикын коллектив Октябриин һайндэрэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаһан үдэрһөө хойшо уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэнэ. 7 һарынгаа түсэбһөө гадуур 42 мянган метр сэмбэ нэхэхэ уялгаяа 45 мянган метр хүрэтэр дүүргэбэ. Тиихэдэ, шэлэй механизированнэ заводойхид дурсагдагша түрүүшүүлһээ дутуугүйгөөр хүдэлмэрилнэ.

Түмэр замай транспортын предприятинуудта ашаа тээхэ хүдэлмэри эрид һайжаруулагдаа. Эндэхи хүдэлмэришэд ноябриин 1 болотор ашаанай 1500 вагон арьбалха уялгатай һаа, тэрэнээ 6181 вагон хүрэтэр дүүргэбэ. Иигэжэ городоймнай предприятинуудта мүрысөөнэй эршэ үдэр ерэхэ бүри үргэдэжэ байна.

Мүн ажал хэрэгтээ үнэн сэхээр хандадаг түрүүшүүлэй тоо улам олошорно. Мүнөө предприятинуудай 2 мянга шахуу түрүүшүүл 1957 онойнгоо түсэбүүдые уридшалан дүүргээд, зургаадахи табанжэлэй гурбадахи жэлэй түсэбөөр хүдэлжэ байнхай. Жэшээнь, ПВЗ-гэй солото слесарь нүхэр Попов, каркас бүтээгшэ нүхэр Олзоев, шлифовщик Крашенников, «Механлит» заводой хүдэлмэришэд Демьяненко, Авдоничев, депогой машинистнууд Архипов, Иванов, Шабаев, шэл шанагшад Садовников, Корнеев болон бусад тэдэ түрүүшүүлэй тоодо оролсоно.

Уралан нарижуулгын ба ухаалан зохёолгын дурадхалнууд үйлэдбэри дээрэ улам олоор нэбтэрүүлэгдэнэ. Энэ ушар хадаа предприятинуудай хүдэлмэришэд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй техническэ дэбжэлтэ туйлаха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болоһониие гэршэлэн харуулна. Үнгэрһэн хахад жэлэй туршада уралан нарижуулгын 2272 дурадхал оруулагдажа, тэрэнэй 1500-ниинь үйлэдбэри дээрэ нэбтэрүүлэгдээ. Тиигэжэ 5400 мянган түхэригэй алмалта хэхэ арга олдоо.

Промышленность болон барилга хүтэлбэрилхэ хэрэгые саашадань һайжаруулха тушаа нүхэр Хрущевой элидхэлэй тезисүүдые зүбшэн хэлсэлгын үедэ 2,5 миллион түхэригэй алмалта үгэхэ элдэб дурадхалнууд оруулагдаһан байгаа. Тэдэнэн сооһоо үлэмжэ һайнуудынь шэлэн абтажа, үйлэдбэри дээрэ нэбтэрүүлэгдэнэ. Металл хэрэглэдэг предприятинуудта детальнуудые штамповалжа бүтээхэ, булад болон шэрэмэй шудхалаагай хэбүүдые машинаар хэхэ түрүү арганууд үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болоо.

Һүүлэй үедэ предприятинуудта эрхим һайн шанартай продукци үйлэдбэрилхын түлөө тэмсэл улам үргэдэнэ. Саг үргэлжэ һайн шанартай продукци бүтээдэг болоһон хүдэлмэришэдтэ өөһэдын тамгатай болохо эрхэ олгогдоно. Жэшээнь, паровозо-вагонно заводто 20 хүдэлмэришэд өөһэдын тамгатай болонхой. Тэдэнэй бүтээһэн детальнууд техническэ шалгалтада оронгүйгөөр, складта сэхэ тушаагдана.

Улан-Удын горсоведэй гүйсэдком болон КПСС-эй горкомой бюро Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөнэй дүн гаргажа, мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябаһан ПВЗ-гэй, автотранспортна 1-дэхи конторын, модоной заводой, «Кооптруд» гэжэ олзоборилгын артелиин, пивын заводой коллективүүдтэ Хүндэлэлэй грамотатайгаар дамжуулгын Улаан тугууд барюулагдаба. Социалистическэ мүрысөөндэ ажалай үндэр бүтээсэ туйлажа байһан олон хүдэлмэришэдтэ «Эрхим мэргэжэлтэ» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдоо.

Октябриин 40 жэлэй ойдо бэлэдхэлэй үедэ манай уранзохёолшодой, композиторнуудай, уранзураашадай Союзуудай ажал-ябуулга һайжаржа байна. Республикымнай ажалшадай ажабайдалые харуулһан хэдэ хэдэн шэнэ зохёолнууд бэшэгдээ. Уранзохёолшо Чимит Цыдендамбаев «Шэнэ гэр» гэжэ ном хэблэн гаргаад, Доржи Банзаров тухай романайнгаа хоёрдохи номые дууһажа байна. Нүхэр Батажабай «Хэн шинии багшаб?», «Адуушанай дуун» гэжэ хоёр повесть бэшээ. Залуу поэт Николай Дамдинов кино-сценари бэшэжэ, Свердловскиин кино-студида тушаагаа. Залуу уранзохёолшо Барадий Мунгонов «Хүсөөтэ горхон харьялна» гэһэн роман бэшэжэ байна. Уранзохёолшод нүхэд Балдано, Метелица гэгшэд Бурят-Монголдо болоһон гражданска дайн тухай пьесэ бэшээ. Хоца Намсараевай зохёолнуудай суглуулбариин түрүүшын том хэблэлдэ бэлэдхэгдэжэ байна.

Тэрэшэлэн манай уранзураашад Забайкальеда Октябриин революцида хабаадалсагшадай, республикынгаа хүдөө ажахын, промышленностиин болон культурын мэдээжэ хүнүүдэй хэдэн портредүүдые зураа. Композиторнууднай энэ жэлдэ урдынхиһаа һайнаар хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр «Моргоон абгын ааша» гэһэн хүгжэмтэ комеди, инаг дуран тухай балет, «Бурят-Монгол» гэһэн кантата зохёогоо. Городой театрнуудай репертуарнуудынь нилээд һайжаруулагдаа. Оперо ба балетэй театрын коллектив Римский-Корсаковой «Снегурочка», Гуногой «Фауст», Чайковскиин «Евгений Онегин» болон классическа бусад зохёолнуудые табиһан байна. Тиихэдэ ород ба Бурят-Монголой драмтеатрнуудай коллективүүд хэдэн шэнэ спектакльнуудые табяа, мүн шэнэ сезондо муу бэшээр бэлэдхэжэ байнхай.

Октябриин һайндэрэй дүтэлхэтэй хамта ниитэ-политическэ ба партийна эмхидхэлэй хүдэлмэри үргэдхэгдэнэ. Городой районуудта, ехэнүүд предприятинуудта партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай, агитаторнуудай, хүтэлбэрилэгшэдэй семинарнууд үнгэргэгдэжэ, Октябриин алдарта һайндэртэ яажа бэлэдхэхэ тухай асуудал хэлсэгдээ. Городой бүхы партийна организацинуудта нэмэл суглаан үнгэргэгдэжэ, энэ һайндэртэ бэлэдхэлэй ямараар ябуулагдажа байһан, социалистическэ уялгануудай дүүргэлтэ тухай асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ.

Абтаһан эдэ хэмжээ-ябуулганууд ажалшадай дунда ниитэ-политическэ болон культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрие үргэнөөр ябу ха хэрэгтэ туһалһан байна. О тябрьска районой ажалшадай ду да агитационно хүдэлмэри һайж руулагдажа байна. Эндэ түсэб ёһоор Октябриин революци ту лекци уншагдана, хөөрэлдөөну үнгэргэгдэнэ. 500-һаа дээшэ хүн хабаадалгатай ажалай түрүүшү лэй районно зүблөөн һаяхан үнгэ гэгдэжэ, Октябриин хүндэлэлдэ а гаһан уялгын дүүргэлтэ тухай х сэгдэһэн байна.

Агуухэ Октябриин һайндэр бэлэдхэхэ талаар иимэ юу хэгдэжэ байбашье, предприятину дай, партийна организацинууд хүдэлмэридэ байһан дутагдалну тухай хэлэхэ хэрэгтэй. Зар предприятинууд, илангаяа бар гын организацинууд Октябр һайндэрэй хүндэлэлдэ абаһан с циалистическэ уялгануудаа м гаар дүүргэжэ байна. Үнгэрһэн һарын дүнгөөр хэдэн предприя нууд, (мяха-консервын комби мебельнэ фабрика, барилгын хэр сэлнүүдые үйлэдбэрилдэг ком нат) ажалай бүтээсые дээшэлүү түсэбүүдээ дүүргээгүй. Барилгын организацинуудай 8-ниинь мүн түсэбөө дүүргэнэгүй.

Городой партийна эдэбхитэ һаяхан болоһон суглаан Октябр һайндэртэ бэлэдхэлэй ябаса хай асуудал зүбшэн хэлсэхэ з раа, эдэ дутагдалнуудые ойр сагта усадхаха гэжэ тогтоогоо. Х дэлмэридөө байһан бүхы дутагд нуудые эрид шууд усадхажа, а лай шэнэ бэлэгээр Агуухэ Окт риингаа алдарта 40 жэлэй ойе таха гээшэ городой ажалша предприятинуудай хүтэлбэрил шэд болон партийна организа нуудай дайшалхы зорилго боло

Ц. Дондуков, КПСС-эй Ул Удын горкомой секрета

Мяха абалгые мүнөө жэлдэ 45 процент дээшэлүүлхэ уялгаяа дүүргэхын түлөө тэмсэе!

★

…лтагдаагүй хартаабха дээрэ гахайнуудаа бэлшээн таргалуулна

Байкало-Кударын аймагай Пуш… нэрэмжэтэ колхоз һүүлэй үе… гахай шахажа мяха абаха хэ… анхаралаа ехээр табидаг бо… байнхай.

…хай үсхэбэрилгэдэ хүсэ ба… гаргахын тулада найман гек… хартаабха, мүн гороохо холи… овёс тарижа, тэрэнээ бага ба… хубаагаад, хабтагайгаар … хоройгоор хаагаад, гахайнуу… бэлшээнэ. Тэндэнь мүнөө зуу … гахай шахагдажа байнхай.

…найман гектар тарилгын хаха… эдижэ дууһаа. Тэндэ хоёр… пүүдтэй гахайнууд бэлшэнэ. …нэр сүүдхэ соо шэгнүүрээ 450 … граммаар нэмээдэг.

Пушкинай нэрэмжэтэ колхозой… жэлэй дүүрэтэр гахайн нилээд … мяха абаха юм. Мүнөө абаһан …нгаа хахадынь дүүргээд бай… Үлэгшэ хубиинь Агуухэ Ок… …ин һайндэр болотор тушаажа …гэхэ гэжэ шиидэнхэй.

С. Бадмаев.

Хонидынь туранхай, бэлшээринь муу

…нграйн аймагай Ленинэй нэ… колхоз энэ жэлдэ 556 … мяха гүрэндэ тушааха тү… юм. Тэгэд, энэ хараа түсэбөө …хын түлөө эндэхи колхозни… хүсэд оролдолго гарганагүй. …бэлшээн таргалуулха хэрэг …гөөр эмхидхэгдээгүй бай…

…намаг гэжэ газарта гүрэндэ ту… …даха гэжэ хараалагдаһан 285 … хонидые Петр Тютрин харуу… Зунай эдиин сагта эдэ хо… таргалаагүй, олон хони… үбшэн, тамир муутай байха … Юун дээрэһээ инмэ ушар то… …дооб гэхэдэ, эндэхи бэлшээ… тон муу, намаг газар байшоо. …шээринииьье газар бага. Колхо… хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд бүгэдые мэдэжэ байгаад, хэм… …абадаггүй, хонидоо һайн бэл… …дэ гаргахын түлөө оролдоно… Иигэжэ ажаллахада элбэг ехэ … абтаха аал?

А. Рябоволов.

Энэ һаалишан мүрысөөндэ түрүүлбэ

Дулма-Цырен Шагдурова ажалай …гүйхэн дүй дүршэлтэй болон… Мүнөө Дулма-Цырен «Зуһа… гэжэ газарта һаалишанаар хү… …рилнэ. «Байгал» колхозойн… (Закамен) һаалишадай дунда …һэн социалистическэ мүры… …дэ нүхэр Шагдурова түрүүлжэ, …ени, партиина эхин органи… дамжуулгын Улаан тугха… хэдэн дахин үнэтэ шангуудые … байха юм.

…, мяха, тоһоной хүн бүхэндэ … талаар Америкын Холбоо… Штадуудые ойрын жэлнүүдтэ хү… гэһэн түрэл партиингаа уряае …наар дэмжэн, үнеэн бүри… 1300 литрһээ бага бэшэ һү … уялгаяа үгөөд, мүнөө … бүриһөө 1046 литр һү һаагаа.

Ф. Цыденжапов.

★ ★

Баргажанай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ (Улан) колхозой гэшүүн, 18-тай басаган Вера Бубеева гурбадахи жэлээ хонишоор хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Бубеева үнгэрэгшэ үбэлдөө 103 эхэ хонинһоо 103 хурьга абаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Вера Гармаевна Бубеева.

А. Мантаевай фото.

★ ★

Хорёод жэлдэ хони харууһална

1931 ондо Түгнэ нютагта колхоз эмхидхэгдэжэ, Иван Степанович Иванов тэрэнэй түрүүшын гэшүүн болоо һэн. Тэрэ сагһаа хойшо хорёод гаран жэл соо Иван Степанович хонин ажалда ябана.

1941 ондо һайнаар ажаллаһанайнгаа түлөө хонишон Иванов хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкын кандидат болоһон байгаа, теэд удаашьегүй, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда мордоһон юм.

1947 ондо албанһаа бусажа ерээд, хүсэжэ ябаһан хонин ажалдаа дахяад ороо бэлэй. Тэрэ гэһэнһээ хойшо дүршэлтэй хонишон жэл бүри һайн амжалта туйлажа, колхоз соогоо суутай, хүндэтэй малшан болонхой.

Олон жэлдэ хүдэлхэ зуураа, хонишон Иванов малаа зүбөөр адуулха, бэлшээрээ һайнаар хэрэглэхэ шухала гэжэ ойлгоһон байна. Тиимэһээ нэгэ газартаа малаа удаан байлгангүй, бэлшээрээ 2—3 хоноод лэ һэлгэдэг. Иигэжэ адуулхада бэлшээриин ногоон һэргэдэг, 5—6 хоноод бусажа ерэхэдэнь тад ондоо болоод байдаг. Мүн хэды хоноод лэ хонидоо хужартай газарта адуулдаг юм. Иигэжэ бэлшээрээ һэлгэн адуулхада хонид түргэнөөр таргалдаг. Зунай халуун үдэрнүүдтэ хонидоо 3—4 дахин уһалдаг юм. Үбэлдөө хониной хотон соо хүйтэн дулааень нэгэ жэгдэ байлгахые оролдодог.

Үнгэрэгшэ жэлдэ даажа абаһан хонидоо бүрин бүтэнөөр, тобир тарганаар ондо оруулжа, 1000 хониной тус бүриһөөнь 2,9 килограмм нооһо хайшалжа абаа.

Энэшье жэлдэ хонидоо хоролтогүйгөөр, тарганаар ондо оруулжа, хонин бүриһөө 3,5 килограмм нооһо хайшалжа абаһан байна. Аргатай, забдатай сагтаа түрүү хонишон тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаададаг. Мүнөө нүхэр Иванов силос даралсажа байнхай.

Эдэ үдэрнүүдтэ эхэ хонидоо ороондо оруулжа дүүргээд, эртын хурьгадые абахаар бэлдэжэ байна. Өөрынгөө һанаагаар үбэлэйнгөө байрые дулаалжа, сагаадажа сэбэрлээд, эбдэрхэй һандархай юумэнүүдыень заһажа мүнөө дүүргэнхэй.

Иигэжэ Мухаршэбэрэй аймагай «Победа» колхозой хонишон Иван Степанович Иванов колхозойнгоо хонин ажалые хүгжөөлсэжэ байна.

М. Фалилеев.

Москва ошожо ерээ

Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хонишон комсомол Галина Цыбикова, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Зинаида Валеева, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Дашанима Амагалонова гэгшэд Москвада болоһон Бүхэдэлхэйн залуушуулай болон студентнэрэй VI фестивальда ошожо ерээд, мүнөө ажал дээрээ шэн габьяа гаргаһан хүдэлжэ байна.

Москвада болоһон фестиваль дээрэ хараһан үзэһэнөө тэдэнэр түрэл колхозойхидтоо, мүн комсомол залуушуулда хөөрэжэ үгөө.

Б. Халзанов.

Эрхим почтальон

Шумууһан түргэн ябадалтай, харахан шарайтай эхэнэр элдэб газетэ, журнал, холо ойроһоо ерэһэн бэшэгүүдээр дүүрэн пүсхэгэр сүүмхэ үргэлэнхэй үглөө бүри эртэхэн хэлхээ холбооной Хориин аймагай контороһоо яаран гараханъ харагдадаг. Энэ хадаа аймагай центр Хори тосхоной ажалшадай үглөө бүри хүлеэдэг хүндэтэй айлшан болоһон эрхим почтальон Прасковья Агильдина мүн гээшэ.

Прасковья Агильдина олохон жэлэй туршада хэлхээ холбооной Хориин контородо хүдэлмэрилхэ зуураа ажал хэрэгтээ хаһалгатайгаар хандадаг, ажалшадта захиһан газетэ, журналыень нэгэшье һаатуулангүй саг соонь хүргэжэ үгэдэг юм. Тиихэдэ ажалшадай дунда хэблэл тараалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, олон газетэ, журнал захиулдаг байна.

Эгээл тиигэжэ эрхим почтальон Прасковья Агильдина олондоо хүндэтэйгөөр, шухала хэрэг дүүргэн ажаллана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: почтальон Прасковья Агильдина ажалдаа гараад ябана.

Ц. Дандаровай текст ба фото.

Консультаци

Колхоздо хүдэлхэеэ нүүн ошохо гурим тухай

СССР-эй Министрнүүдэй Совет 1954 оной сентябриин 8-да абаһан тогтоол соогоо область доторхи колхозуудтаа нүүн ошохо гурим ба нүүн ошогшодто үгтэхэ хүнгэлэлтэнүүдые тодорхойлһон байна.

Бурят-Монголой АССР-эй городуудһаа, хүдэлмэришэдэй тосхонууд болон аймагуудай центрнүүдһээ саг үргэлжэ ажаһуухаяа колхозуудта ажалшад нүүн ошодог байна.

Нүүн ошохо хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай бүлэнэр соо ажал хэхэ шадалтай хоёрһоо үсөөн бэшэ хүн бии байха ёһотой. Тэдэнэр 16-һаа 55 хүрэтэр наһанай эхэнэрнүүд, 16-һаа 60 хүрэтэр наһанай эрэшүүл байха ёһотой. Тэдэнэр хадаа хара ажал хэхэ шадалтай, хүдөө ажахыда хүдэлхэ дуратай, хүдөө ажахын артелиин Уставай эрилтэнүүдые наринаар сахиха, колхозой гэшүүн боложо орохо хүнүүд байха зэргэтэй.

Манай республикын арадай ажахын хүгжэлтын түсэбэй ёһоор Курумканай, Сэлэнгын, Закаменай, Заиграйн, Зэдын, Хориин, Хэжэнгын, Яруунын аймагуудай колхозуудта нүүн ошоходо болоно.

Колхоздо саг үргэлжэ ажаһуухаяа нүүн ошохые хүсэһэн бүлэнэр хадаа колхозой гэшүүд болгон абахые гуйһан мэдүүлгэ колхозой правленидэ бариха ёһотой. Энэ бүлые колхозой гэшүүн болгон хамтын суглаанай баталан абаһанай һүүлээр, нүүн ошогшын билет абаха документнүүд зохёогдохо юм. Тусгаарлабал, бүлын эзэниинь БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй хүдэлмэришэдые эмхитэйгээр элсүүлэн абалгын ба нүүлгын таһагта мэдүүлгэ бариха болоно. Тиихэдээ бүлынгөө колхоздо гэшүүн боложо ороһон тухай мэдүүлгэ соогоо зааха, хүдөө ажахын артелиин Устав дүүргэхэ, колхоздо шударгыгаар хүдэлмэри хэхэбди гэжэ үгэеэ үгэхэ байна. Тогтоогдоһон тусхай анкетэ-мэдүүлгэ бэшэжэ гэрэй эзэн гараа табиха байна. Тэрээн соогоо урдань ажаһууһан нютагаа, хүдэлмэрилжэ байһан газараа, бүлэ соохи хүнүүдэй тоо ба нэрэ, обог зааха болоно. Тиигээд тэрэнээ нютагай Соведэй гүйсэдкомоор гэршэлүүлхэ хэрэгтэй. Колхозой правлениһээ гэшүүн болгожо тус бүлын абтаһан тухай справка абаха хэрэгтэй.

Бүлэ соохи ажал хэхэ шадалтай бүхы хүнүүдынь медицинскэ шалгалта гараха, тиихэдээ тогтоогдоһон гуримаар медицинскэ үнэмшэлгэ бэшүүлээд, врачуудай гар табюулаад, эмнэлгын газарай тамга дарууулха ёһотой.

Иигэжэ бэлэдхэгдэһэн бүхы документнүүдээ аймагай Соведэй гүйсэдкомой баталамжада үгэхэ шухала.

Нүүн ошогшын эрхэ олгон тус бүлые колхозой гэшүүн болгон баталһанай һүүлээр, аймагай гүйсэдком өөрынгөө шиидхэбэритэй хамта бүхы документнүүдые БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй хүдэлмэришэдые эмхитэйгээр элсүүлэн абалгын ба нүүлгын таһагта эльгээжэ, нүүн ошогшын билет абхуулха болоно.

Нүүн ошогшын билет абажа колхоз ошоһон бүлэ иимэнүүд хүнгэлэлтэ абадаг: хүдөө ажахын налогой түлбэриһөө 5 жэлэй болзортойгоор сүлөөлэгдэнэ; шэнэ гэр барихын тула колхозой правленеэр дамжуулан 15 мянган түхэриг хүрэтэр мүнгэ урьһаар Хүдөө ажахын банкһаа абаха, тиихэдээ тэрэ мүнгэеэ абаһаар гурбадахи жэлһээнь эхилээд 10 жэлэй туршада бусаан түлэхэ. Абаһан тэрэ мүнгэнэйнь 35 процент гүрэнэй гаргаша болгогдохо байна, үнеэн гү, али тугал худалдан абахын тула 1500 түхэриг хүрэтэр мүнгэ урьһаар абаха байна. Мүнгэ абаһаар гурбадахи жэлһээнь эхилээд 3 жэлэй туршада тэрэ үриеэ түлэнэ. Бүлын эзэндэ 150 килограмм, бүлын гэшүүн бүхэндэ тус бүридэнь 50 килограмм эдеэ хоол урьһаар үгтэхэ. Абаһанайнгаа һүүлээр 3 жэлэй туршада тэрэнээ боро бодолоорнь түлэхэ болоно.

Нүүн ерэгшэдтэ барилга хэхэ модо бэлэдхэхэ участок үгтэхэ, тиихэдээ модо отолһоной түлбэри абтахагүй болоно.

Колхозой правлени хүдөө ажахын артелиин Уставаар хараалагдаһан хэмжээнэй ёһоор нүүн ерэгшэдэ бууса шадарай газар таһалжа үгэхэ, тэндээ түбхинэхэ хэрэгтэнь туһалха, мүн хүрэнгэ үрһөөр туһалха зэргэтэй.

Тэрээнһээ гадна, колхоздо нүүжэ ерэһэн түрүүшынь жэлдэ шэнэ гэшүүдтэ эдеэ хоолой зүйлнүүдээр, малай тэжээлээр туһалха, жэжэ малтай, шубуутай болохо ябадалдань туһалха, мүн ондоошье шухала туһаламжа үзүүлхэ уялгатай юм.

В. Окунев, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй хүдэлмэришэдые эмхитэйгээр элсүүлэн абалгын ба нүүлгын таһагые даагша.

Эбдэрхэй хүүргэ

Редакцида ерэһэн бэшэг

Зэдын Городогһоо Улан-Удэ руу зурыһан харгыгаар, колхозой таряа ашанхай автомашинада һуугаад ябатарни, хажуудамни һуунхай хоёр хүбүүд эгээл иигэжэ хөөрэлдөө:

—Янгарханагүйб. Яаш-шоо ялхитай харгы гээшэб?

—Уушхымни угзархань тэнсэлгүй.

—Эльгэ бөөрэмни доһолооһсо дорьбожо, үбшэн болошобол.

—Хэзээ «Заготзерно» хүрэхэбибди?

—Үшөөл үды. Һаяхан лэ Борьёогой Сталинай нэрэмжэтэ колхозой центрые алад гараад ябаналди.

—Дондорхонь дортошобол. Хөөрэлдэхэеэ болие. Хэлээ таһа хазажархин алдабаб.

Хойноһоомнай баһал таряа, эд бараа ашанхай автомашинанууд аалихан мухаринад. Болдог дошо дээгүүр яба-ябаһаар Борьёо голдо туласа ерэбэди.

Хүбүүдэй хөөрэлдөөн дахин эхилбэ:—Хабар бариһан хүүргэнь хаана гээшэб?—Харыш. Хахад модониинь тээ тэрэ обоолоотой хэбтэнэ ха юм, нүгөө хахадынь—Борьёогой уһанда урдашоо гээшэ аабза.

Таряа тушаахаяа ябаһан тэдэ хүбүүдэй хөөрэлдөө шагнаад байхадаа, Зэдын аймагай харгы замай таһагые эрхилэгшэ Непомоч гэгшэдэ «Борьёо гол дээрэхи хүүргэеэ заһуулыш гэжэ захихые хүсэгдэнэ».

Д. Цыремпилов.

Японой амгалан замаар хүгжэхын түлөө

…мериканска империализмын хар…алгаһаа ороноо гаргажа, ара…гаа үндэһэ яһатанай аша туһа…аралдадаг политика ябуулдаг …а ороноо гаргахын түлөө Япо… олониитэ шангаар тэмсэжэ бай… Энэ тэмсэлдээ Японнин түрүү … зарим амжалтануудые туй… …байна. Нёдондо жэлэй эсэс …а совет-японой харилсаанууд …мшуулагдаа һэн. Дипломати…а харилсаануудые һэргээ… тухай СССР болон Японой …тын деклараци да ба хоёр орон хоорондо худалдаа наймаа хүг…э Протоколдо 1956 оной октябрийн 19-дэ Кремльдэ гар табигда… байна. Совет-японой харилсаа…та гарадаг бүхы асуудалнуудые …эн гуримшуулхын тулада эбэй …зоор баталха тухай хэлсээнүүдээ …лжэлүүлхэ гэжэ хоёр тала мүн …гэсэ ойлголсоһон байна.

…ОН-эй гэшүүн болгон абтаха …ай Японнин һайшаалтай дурад…ые Советскэ Союз дэмжэжэ, …6 оной декабриин 18-да Япон ха… тус эмхидэ гэшүүн болгон абта… байна. 1956 оной декабрь хүрэ… засаг барижа байһан Хатоямын …нтельствын Зүүн Европын гүрэ…тэй харилсаагаа һайжаруулха …аа оролдолго гаргаһанай ашаар … оной февраль һарада Чехосло…ги болон Польшотой Япони дип…атическа харилсаагаа дахин …тооһон байна.

…ашьбэшье Япон хадаа американ… империализмһаа ехээр дулдыдадаг байһаар зандаа. Японние сэрэгэй ёһоор Америкын эзэмдэлгэ дүүрээ гэжэ табанжэлэй саада тээ соносхогдоһоншье һаа, тус орон США-гэй Азидахи гол стратегическэ түшэг газарынь байһаар зандаа. Японнин газар дээрэ хэдэн зуугаад американска сэрэгэй базанууд байгуулагданхай. Тэндэ хэдэн арбаад мянган американска сэрэгүүд байрлаһаар. Американска империалистнууд буляан абаһан газарнуудаа орхижо ошохоһоо байтагай, Японние США-гэй атомна база болгохын түлөө ехэ оролдолго гаргана. Японние атомаар һомолһон ракетнэ снарядуудые табиха талмай болгохобди гэжэ США-тэй сэрэгэй ноёдууд һүүлэй үедэ сэхэ мэдүүлдэг болонхой. Японнин США-һаа экономическа талаараа дулдыданги байһан ушар тэрэнэй байдалые ехээр муудхана. Американска империалистнууд хадаа Японнин эд бараагаа худалдаха дэлгүүрые өөрынгөө дураар олохо эрхые хаһаһан, өөһэдынгөө хүршэнэртэй, тусгаарлан хэлэбэл Хитадтай, экономическа холбоо барисаа байгуулха арга боломжыень ехээр хизаарлаһан байна. Холбоото Штадуудтай наймаа хэхэдээ Япон хадаа тэгшэ бэшэ эрхэтэй байдаг. США-һаа угаа ехэ мүнгэнэй эд бараа асараад, һөөргэнь США-да наймаалхын тулада багахан хэмжээнэй эд бараа абаашадаг байна.

Холбоото Штадуудай баадхаһан адли бэшэ эрхэтэй харилсаануудта япон арад дураа ехээр гутана. Тэдэ харилсаануудые үндэһөөрнь хубилгаха гэһэн эрилтын улам ургахада, мүнөөнэй Нобусуке Кисын правительство Вашингтон ошохо баатай болоо һэн. Японой премьер-министр энэ асуудалые шиидхэхын тулада байгша оной июнь һарада США ошоһон юм. Тэрэ хадаа ехэ юумэ бүтээжэ ерэхэ бэзэ гэжэ Японнин олониитэ найдажа байгаа бэлэй. Зүгөөр тэдэнэй найдабаринь буруу һүрэшоо. Хэлсээнэй һүүлээр тунхаглагдаһан коммюнике хадаа тус хэлсээн адли бэшэ эрхэ байдалда үнгэрөө гэжэ гэршэлнэ. Японние американска монополинуудай мэдэлдэ байлгаха гэһэн политикаяа ондоо болгохогүйбди гэжэ США-гэй правительство мэдүүлһэн байна. «Аюулгүй байдалай хэлсээн» болон «алба захиргаанай хэлсээн» гэһэнүүдые шэнээр хаража үзэхэ, Хитадтай наймаа хэлгые хоридог гуримые һуларуулха гэһэн Кисын оролдолго ямаршье амжалта туйлабагүй. Американска ядерна зэбсэгые Япон руу асархаяа болихо гэһэн япон арадай эрид шанга эрилтые хангахаһаа США мүн лэ арсаһан байна. Американецуудай булимтаран эзэлһэн Окинава аралые Японидо бусааха гэһэн эрилтые США зүбшэн хэлсэхэһээшье арсаһан байна.

Киси США ошожо нэгэл юумэ туйлажа ерээ. Тэрэнь хадаа Япониһоо өөһэдынгөө зарим сэрэгүүдые гаргаха гэһэн американецуудай найдуулга болоно. Энэнь япон арадые мэхэлхэ гэһэн Америкын сэрэгэй ноёдой мэхэ байһан байшоо. Американецуудай хиналта доро байдаг японско сэрэгүүдые бүри олон болгоод, тэдэниие мүнөөнэй буу зэбсэгүүдээр зэбсэгжүүлээд байбални Японниһоо өөһэдынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдэй зарим хубиие гаргажа болохобди гэһэн эрилтэ Холбоото Штадууд табиһан байна. Тэрэ эрилтыень премьер-министр Киси зүбшөөгөө һэн.

Япон арад американецуудай энэ мэхэ башыень тэрэ дары ойлгоод орхёо бэлэй. Японние шэнээр зэбсэгжүүлхэ талаар Японой правительствын ябуулганууд хадаа япон арадай болон Азиин бусад арадуудай һанаа зобоожо байнхай. Өөрынгөө уласхоорондын байдалые бэхижүүлхын тулада сэрэгэйнгээ хүсые ехэ болгохо ёһотойбди гэһэн үзэл Японой премьер Киси США ошожо ерэһэнэйнгээ удаа дэлгэрүүлдэг болоо.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнда японско империализмын бута сохюулһанһаа хойшо 12 жэлэй үнгэрөөд байхада Японнин зарим зонхилхы тушаалтанай хүсэ баримталха үзэл дахин номножо эхилһэн ушар хадаа түүхэһээ тэдэнэй ямаршье һургаал абаагүй байһаниие гэршэлнэ. Эзэрхэг түримхэй американска империалистнуудаар дэмжэгдэжэ, дэбэргэгдэжэ байһан энэ политикань хадаа Японидо аюултай, япон арадта харша политика мүн.

Олон зониие хюдаха, гэмтээхэ энэ зэбсэгые хорихын түлөө тэмсэгшэдэй, түрүүшын ээлжээндэ атомна бомбардировкын аюулые бэе дээрээ үзэһэн япон арадай жагсажа байбашье һаань, ядерна буу зэбсэгые хорихо асуудал тушаа Кисиин правительство сэхэ шууд политика бэелүүлнэгүй.

Японнин зонхилхы этэгээдүүдэй США-һаа ехээр дулдыдадаг байһан дээрэһээнь Хитадай Арадай Республикатай дипломатическа болон экономическа харилсаануудаа һэргээхэ тон шухала асуудал мүнөө хүрэтэр гуримшуулаадүй байна.

Япон арадай аша туһада харша үзэл баримталдаг гадаадын болон дотоодын тусхай хүсэнүүд хадаа Японние аюултай замда оруулхаяа байна. Энэ аюулые ойлгоһон япон арад тус хүсэнүүдэй ажал-ябуулгые һуларуулан һуладхахын, оронойнгоо национальна аша туһые болон эб найрамдал хамгаалхын түлөө эрид шангаар тэмсэнэ. Демократическа олониитэһээ гадна, мүн Японнин национальна буржуйнарай нилээд ехэхэн хубинь Холбоото Штадуудай политикые нюдэ балайгаар даган ябахаа болихын түлөө тэмсэнэ. Орон доторхи томохон политическэ хүсэн бологшо Японнин социалистическэ партиин ЦК-гэй һая болоһон пленум японско правительствын мүнөөнэй политикые эрид шангаар шүүмжэлээд, японо-американска «аюулгүй байдалай» хэлсээе болюулха, американска сэрэгэй базануудые усадхуулха, КНР-тэй харилсаагаа гуримшуулха ба Советскэ Союзтай холбоо барисаагаа саашадань һайжаруулха ябадал парти туйлаха байха гэжэ мэдүүлһэн байна. СССР болон КНР-тэй Японнин холбоо барисаагаа бэхижүүлхын түлөө зонхилжо байһан либерально-демократическа партиин нилээд ехэхэн хубинь тэмсэдэг болонхой.

Байгша оной июнь һарада Токио хотодо «Япония—СССР» гэжэ бүлгэм байгуулагдаа. Элдэб шэглэл баримталдаг Японнин политическэ болон ниитын элитэ ажал-ябуулагшад тэрэ бүлгэмые хүтэлбэрилнэ. Тэрэ бүлгэмэй түрүүлэгшээр урдань премьер-министр байһан Хатояма һунгагдаа. Японнин олониитын ба зарим эзэд баядай хүсэлөөр Хитадтай дипломатическа харилсаагаа һэргээхэ гэһэн Национальна совет июль һарын һүүл багаар байгуулагдаа.

Япон арадай эб найрамдал хүсэжэ байһыень атомна болон водородно зэбсэгүүдые хорихын түлөө Токиодо август һарада болоһон Уласхоорондын конференци элеэр гэршэлнэ. Тус конференциин баталан абаһан шухала документнүүд хадаа буу зэбсэг түргэнөөр түхеэрэлгэ ба атомна дай болюулхын түлөө япон арадай болон эб найрамдалда дуратай бүхы бусад арадуудай сусаршагүй шангаар тэмсэхэ гэһэн хүсэл зоригтой байһыень гэршэлнэ.

Эб найрамдалай замаар ябажа бүхы оронуудтай хани һайн, бэе бэедээ аша туһатай харилсаа тогтоожо, уласхоорондын байдалда эзэлхэ ёһотой һуурияа эзэлхэ гү, али уласхоорондын байдалые түгшүүрилтэй болгодог, һандаралта шэнэ дайнай аюул тохёолдуулжа боложо магад эзэрхэг түримхэй американска политикые дахаһаар байха гү гэһэн хоёр замай али нэгые Япон шэлэжэ абаха болоод байна. Нэгэдэхи замайнь түлөө тэмсэдэг Япони доторхи хүсэнүүд эсэсэй эсэстэ илаха гэжэ һанагдана.

В. ВИКТОРОВ.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Арадай демократиин оронуудта

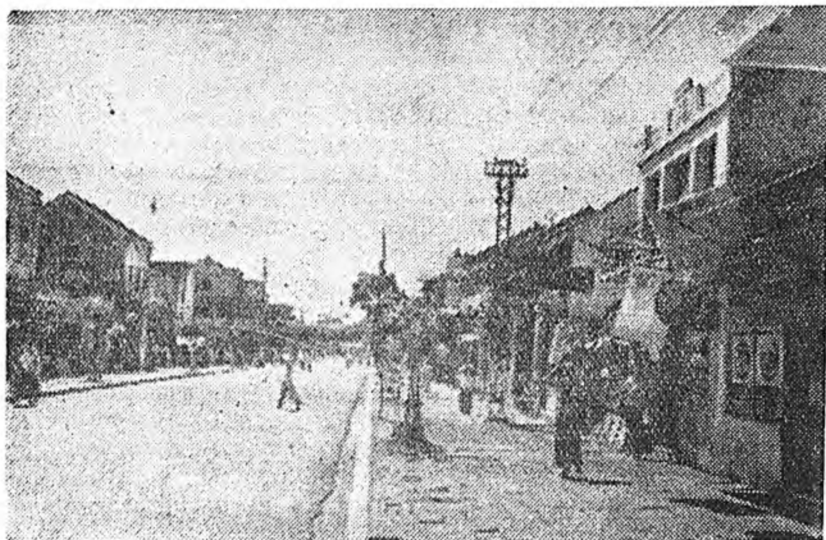

Вьетнамай Демократическа Республика. Хайдуонг городой гол үйлсэ. ТАСС-эй фотохронико.

Албаниин Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ советскэ моряугудтай уулзаба

ТИРАНА, августын 30. (ТАСС). Албаниин Арадай Республикада айлшаар ерэһэн советскэ сэрэгэй корабльнуудай отрядай командир контр-адмирал В. Ф. Чалый Албаниин Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Мехмед Шехутэй августын 30-най үдэшэлэн уулзаа. «Михаил Кутузов» гэжэ крейсерэй, мүн «Безукоризненный» гэжэ эскадренна миноносецой бүлэг офицернүүд отрядай командиртай сугтаа ябалсаа.

Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо, арадай оборонын министр генерал-полковник Бекир Балуку, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо Мануш Муфтиу, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Кочо Теодоси, Гадаадын хэрэгүүдэй министр Бехар Штюла болон тусхай тушаалтай бусад хүнүүд Албаниин правительствын толгойлогшотой уулзаа.

Албанида байдаг СССР-эй элшэн сайд В. И. Иванов уулзалганда хабаадагшадай дунда байгаа.

Хани халуун оршон байдалда уулзалга үнгэрөө.

Польшын энергетигүүдэй амжалта

ВАРШАВА, августын 31. (ТАСС). Арадай Польшын ажалшад сентябриин 1-дэ «энергетигэй үдэрые» тэмдэглээ. Польшын энергетигүүд ажал хүдэлмэридөө ехэ амжалта туйлан һайндэрээ угтаба.

Арадай засагай тогтоһоор 13 жэлэй туршада Польшын энергетическэ промышленность ехээр хүгжөө юм. Орон дотор хэдэн томо электростанцинууд баригдаа. Хахад миллион гаран тосхонууд электричествотэй болобо.

1938 ондо буржуазна Польшодо оройдоол 4 миллиард шахуу киловатт-час электроэнерги абтадаг байгаа һаа, недондо ороной электростанцинуудта 19,5 миллиард киловатт-час электроэнерги абтаа.

МНР ахадүүгэй ёһоор Корейн арадта туһална

ПХЕНЬЯН, августын 31. (ТАСС). Корейн түбэй телеграфна агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, августын 30-да олон эбэртэ бодо мал Монголһоо КНДР вагоноор ерээ. Ямаршье түлөөһэгүйгөөр туһаламжа болгон, эдэ малые Корейн арадта Монгол үгэжэ байна.

Энэ оной сентябриин эсэс хүрэтэр олон мянган мал Монголһоо Корей абаашагдаха юм.

Шанхайн хүн зоной тоо

ПЕКИН, августын 30. (ТАСС). Байгша оной июлиин эсэстэ Шанхайн хүн зоной тоо 7100 мянга болобо гэжэ Синьхуа агентство мэдээсэнэ. Энэнь городой сүлөөлэгдөөд байһан 1949 оной майнхида орходоо 1350 мянган хүнөөр олон.

Хүн зонойнгоо тоогоор мүнөө Шанхай дэлхэй дээрэ дүрбэдэхи һуури эзэлнэ.

Малайска федераци бэеэ даанхай байдалтай болобо гэжэ соносхогдоо

ЛОНДОН, августын 31. (ТАСС). Августын 31-дэ Малайска федерациин ниислэл хото Куала-Лумпурида баяр ёһололой оршон байдалда Малайска федераци бэеэ даанхай байдалтай болобо гэжэ соносхогдоо. Энэ баярые тэмдэглэхын тулада зорюута баригдаһан «Мердека» гэжэ стадион дээрэ 20 мянган хүн суглараа.

Малайн бэеэ даанхай байдалтай болоһоной баяр ёһололдо хабаадахаяа зорюута ерэһэн хэдэн ороной түлөөлэгшэд мүн эндэ байгаа.

Англиин королевын түлөөлэгшэ герцог Глостерский премьер-министр Тунка Абдул Рахманда «Конституционно грамотануудые» барюулба. Эдэ грамотанууд соо Малайя бэеэ даанхай байдалтай болобо гэжэ Англи хуулита ёһоор мэдэрнэ.

Малайн бэеэ даанхай болоһон тухай хуудаһан малайн, мүн английска хэлэн дээрэ уншагдаа. Энэ хуудаһанай һүүлдэ бэшэгдэһэн үгэнүүдые дуулахадаа, сугларагшад «Мердека!», «Мердека!», («Эрхэ сүлөө!», «Эрхэ сүлөө!») гэһэн үгэнүүдые шангаар хашхаралдан угтаа. «Негара Ку» («Эхэ оромни») гэһэн ороной шэнэ национальна гимные оркестр гүйсэдхөө.

США-гэй конгрессэй сесси дүүрэбэ

НЬЮ-ЙОРК, августын 31. (ТАСС). США-гэй конгрессэй 85-дахи зарлалай түрүүшын сесси августын 30-да дүүрээ.

8 һарын туршада үргэлжэлһэн энэ сессиин үрэ дүн США-гэй засагаархид саашадаашье «хүсэ баримталан» политикаяа ябуулхаар шиидэнхэй гэжэ харуулна. Илангаяа гадаадын политикын асуудалнуудаар конгрессэй хараалһан хэмжээ-ябуулганууд энээн тухай эли тодоор гэршэлнэ. Жэшээнь, Дунда Зүүн зүгтэ Америкын империализм шадаал һаа бүхөөр һуурижаха ёһотой, тиихын тулада «Даллес—Эйзенхауэрэй түсэб» бэелүүлэгдэхэ ёһотой болоно гэжэ шиидхэгдэнхэй.

Мүн буу зэбсэг саашадаашье улам ехээр бүтээгдэхэ, дай хэхэ зорилгоор сэрэгэй бүлэглэлнүүд олоор эмхидхэгдэхэ гэжэ конгресс шиидхээ. Тиихын тулада правительствынгаа бүхы гаргашын 3,5 хубиие дайнай бэлэдхэлдэ гаргаха гэжэ шиидхэгдэбэ. Тиихын хажуугаар гадаадын гүрэнүүдтэ урдынхидал адли «туһаламжа» үзүүлэгдэдэг байха ёһотой гэжэ хэлсэгдээ.

Мүн конгресс Америкын арад зоной ажабайдалые һайжаруулха талаар бодото дээрээ юушье хараалаагүй. Һургуулинуудые барихадань федеральна правительствын зүгһөө штадуудта туһаламжа үзүүлхэ, мүн ажал хүдэлмэригүй олон зондо туһалха, алба налог бага болгохо, профсоюзда харша Тафта-Хартлиин хуулиие хубилгаха тухай асуудалнуудаар конгресс ямаршье шиидхэбэри абаагүй. Гансал олониитын, түбхын түрүүндэ негр арадай баалалтаар хүн зоной эрхэ тухай хуулиин проектые конгресс һүүлшынгээ үдэр баталан абаһан байна. Гэбэшье, тус хуулиин проект түлөөлэгшэдэй палатада, мүн сенадта зүбшэн хэлсэгдэхэдээ, ехээр хаһагдажа, эгээл хархис үзэлтэй түлөөлэгшэдшье энэ хуулиин проектын түлөө голосовалаа.

Франциин Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ радиогоор үгэ хэлээ

ПАРИЖ, августын 31. (ТАСС). Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Буржес-Монури августын 30-да радиогоор үгэ хэлээ. Буржес-Монури ороной экономическа, мүнгэн сангай болон социальна байдал тухай хэлэхэ зуураа, дотоодын хэрэглэмжые хаһаха талаар правительствын зохёоһон хэмжээнүүдые зүб абтаа гэжэ хэлэбэ. Ажабайдалай улам хүндэ боложо байһан дээрэһээ дураа гутажа байһан Франциин олониитын һанааень зааһахын тулада премьер-министр үгэ хэлээ. Хэрбээ «бүхы юумэеэ шадаха соогоо арбилаагүй һаамнай» сааpһан мүнгэн тон үнэгүй болохо гэжэ правительствые толгойлогшо хэлэбэ.

Энэ хүндэ хүшэр байдал гол түлэб Алжирта үни сагһаа хойшо боложо байһан дайнһаа болоно гэжэ Буржес-Монури нюунгүйгөөр хэлэбэ.

Оманда Англиин сэрэгэйхид зэрлиг муухайгаар аашална

КАИР, августын 31. (ТАСС). Оманда байһан Англиин сэрэгүүд ороной урда нютагуудай хүн зониие хэрзэгы муухайгаар хэһээжэ байна гэжэ Каирта байдаг Оманай имамай түлөөлэгшэ Мухаммед Эль-Харси мэдүүлбэ. Англиин сэрэгэй засагаархид хүнүүдые олон зуугаар тушаана, тушаагдаһан зонуудые, эхэнэр хүгшэд илгаагүйгөөр зобооно.

Имам Галеб, мүн партизанскадай хэжэ байһан Оманай үндэһэ яһатанай зэбсэгтэ хүсэнүүд хаана байнаб гэжэ хүн зонуудаар хэлүүлхын тулада англиинхид зэрлиг муухайгаар аашална гэжэ Харси мэдүүлээ.

«Алжирта Франциин сэрэгэйхидэй аашалжа байгшадал Оманда англиинхид зэрлигээр аашална. Һаяхан Сиит (Оман) гэжэ нютагта англиинхид 300 гаран оманайхидые алаа» гэжэ Харси хэлэбэ.

Залуу барилгашанай дуун

Хүгжэмынь Б. ЯМПИЛОВАИ *Үгэнь Ц. ГАЛСАНОВ*
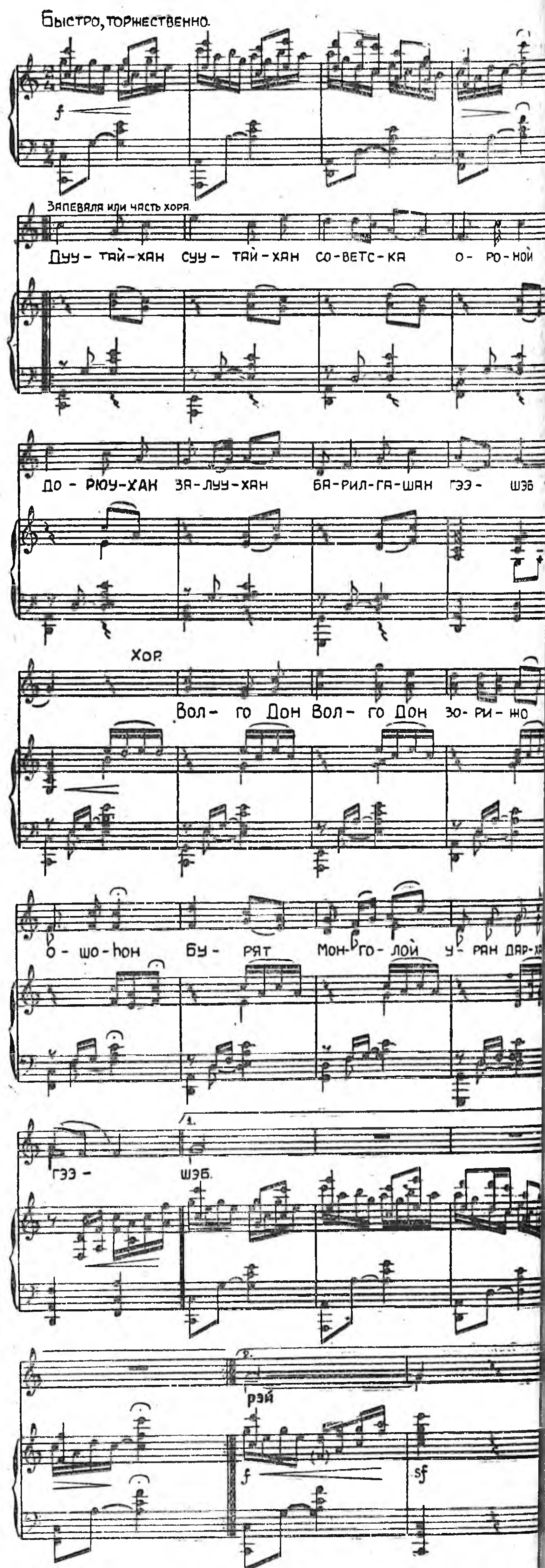
Дуутайхан, суутайхан Советскэ ороной
Дорюухан залуухан барилгашан гээшэб.
Волго-Дон, Волго-Дон зорижо ошоһон,
Бурят-Монголой уран дархан гээшэб.
Шэнэхэн, ехэхэн табанжэлэйнгээ
Шэдитэ техникыень мэргээр шудалаабди.

Алдарта барилгын түрүүшын за...
Ашата Ленинэй нэрээр байгуула...
Артельдээ, колхоздоо ажалаа арб...
Амараг гансамни хулеэжэл байг...
Арадай амгалан жаргалые зузаа...
Ангарын эрье дээр золгохоо мэд...

Манай республикын һонин

„Эрдэм" совхозой барилга

«СССР дотор гэр байра олоор бариха тухай» Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые Мухаршэбэрэй «Эрдэм» совхозой хүдэлмэрилэгшэд ехээр һайшаан угтаа.

Һүүлэй хоёр жэлэй туршада «Эрдэм» совхозой тосхон болбосон түхэлтэй боложо байна. Эндэ 280 үхибүүнэй һураха дунда һургуулиин хоёр дабхар шэнэ байшан, шэнэ магазин, үхибүүдэй ясли, механизаторнуудай хамтын байра баригдаа. Энэ жэлдэ 30 гаран шэнэ гэр баригдажа, зариманиинь ашаглалгада оруулагдаба.

М. Намсараев.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: амаралтын үдэр Сэлэнгэ мүрэнэй гаргадэ.
Д. Балдановай фото.

1000 тонно силос дарагдаа

Зэдын аймагай «Эрдэм» колхоз адууһа малдаа ашэмэтэ тэжээл ехээр бэлдэхын тула оролдожо байна. Жаргаланта нютагта 4 силосно набтар башни соо хамта дээрээ 600 тонно хээрын ногоон дарагдаа.

Колхозой центртэ дүтэхэн байдаг гүүртын хажууда хэгдэһэн набтар башнинууд соо хамта дээрээ 400 тонно хээрын ногоон дарагдаба. Силос даралга дээрэ ажаллажа байһан колхознигууд болон Улан-Удын ПВЗ-гэй хүдэлмэрилэгшэд даабаряа ходо үлүүлэн дүүргэнэ. Силосэй ногоо зөөлгэ дээрэ колхозой хэдэн автомашинанууд хүдэлнэ. Мүнөө Эрээн Үбэр гэжэ нютагай поли дээрэ кукурузын, хээрын ногооной муу бэшэ ургаса хуряажа, энэниие силос болгон даража эхилээ. Колхозой правлени, партийна организаци 2000 тонно силос дараха гэжэ хараална. Силос даража үргэлжэлһөөр.

Д. Доржиев.

Һурагшад хонидой шэнэ байра бариба

Загастайн дунда һургуулиин долоодохи, арбадахи классуудай һурагшад зунайнгаа амаралтын үедэ колхоздоо ехэхэн туһа хүргөө. Тэдэнэр Э. Балбаровай хүтэлбэрилдэг дархашуулай бригадада ажаллажа, мянган хонидой байха шэнэ байра шулуугаар баряа. Һурагшад Владимир Галданов, Владимир Тубчинов. Зимбуев, Бадмаев гэгшэд һайнаар хүдэлмэрилөө.

Д. Цыренов.

Үбһэ хуряалгын түрүүшүүл

Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой нэгэдэхи комплексно бригадынхид үбһэшэдэй дунда дэлгэрһэн мурысөөндэ түрүү һуури эзэлһээр. Колхознигууд М. Даксалов, Р. Гомбожапов, Я. Дашинимаева, Д. Цыбикдоржиева болон бусад үдэрэйнгөө даабари 110—160 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Энэ бригадынхид колхозойнгоо правлени болон партийна организациин дамжуулгын Улаан туг, мүнгэн шантайгаар абаа.

Ц. Доржиев.

Интеллигенциин суглаан

Һаяхан Баргажанай аймагай центртэ интеллигенциин суглаан болоо. Тус суглаанда багшанар, врачууд, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд хамта 200 шахуу хүн хабаадаба.

Суглаанда хабаадагшад партиин айкомой секретарь С. Ламожаповай «Октябриин 40 жэлэй ойн һайндэртэ бэлэдхэлэй үедэ ниитэ-политическэ хүдэлмэриие һайжар... тухай» элидхэл зүбшэн хэлэб...

Тус суглаан аймаг дотор ... политическэ хүдэлмэриин хан... гүйгөөр ябуулагдажа ба...ые ...рүүлээд, саашадаа энээниие һайжаруулха хэмжээнүүдые ...раалба.

О. Ра...

Автомашина олоор худалдагдана

Республикын МТС-үүд, колхозууд, совхозууд жэлһээ жэлдэ олон автомашина абана. Һүүлэй 2—3 һара соо Улан-Удын худалдаа наймаанай база 100 гаран элдэб янзын машинануудые худалдаа. Тэдэнэй тоодо бензин зөөдэг 68, «ЗИЛ-355» маркын ашаанай 10 машина ...дагдаа.

К. Дани...

Редакторай орло...
О. ГОМБОЕ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора —32-74, отв. секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-1... культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем —24-74 корректорская —37-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н 00511. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 1...